

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Seninle Evlendim Ey Özgürlük!

Nizar Kabbani

INJUSTICE FOR ALL

MARTIN L. KING
KAREN STIRWOOD
CHE GUEVERA
LEONARD PELTIER
NUMMIA ABU JAMAL
MALCOLM X
ARCH BISHOP ROMERO
SANDINO
PRINCESS DIANA
MEDGAR EVERS

JOHN F. KENNEDY
JUDY BARR
EDDIE HATCHER
JAMES RECTOR
HARVEY MILK
MAYOR MOSCONI
SALVADOR ALLENDE
JOHN LENNON
JAMES CHANEY
ANDREW GOODMAN

kaknüs

NİZAR KABBANI

21 Mart 1923'de Şam'da doğdu. Ancak yaşamında, sonraları şiirlerinde bir sevgiliye benzeteceği Beyrut'un yeri büyüktür. Kabbani ailesinin en önemli fertlerinden olan annesinin amcası "Ebû Halil Kabbani", 20. yy. başlarında Arap tiyatrosunun kurucusudur. Babası Tevfik Kabbani ise Suriye'de Fransızlara karşı verilen kurtuluş mücadelesi in önemli isimlerinden biri ve tanınmış bir tüccardır.

Lise eğitimini Şam'da bitiren Nizar, Suriye Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ne girdi. 1945'de mezun oldu. Dışişleri Bakanlığı'nda ve Kahire, Londra, Beyrut, Madrit başta olmak üzere pek çok elçilikte çalıştı.

1966'da şiiri memurluğa tercih edip istifa edinceye kadar bu görevde kaldı. İki kez evlendi. İlk eşi Suriye'li Zehre'den olan oğlu Tevfik'in, Kahire'de tıp okurken kalp hastalığı nedeniyle 17 yaşında vefat etmesi üzerine, Nizar onun için "Efsanevi Prens Tevfik Kabbani" ağıtını yazdı ve öldüğünde oğlunun yanına gömülmesini vasiyet etti.

İkinci eşi "ömrümün ve şiirimin yol arkadaşı" dediği Belkis er-Ravi Iraklıdır. 1982'de Beyrut'ta Irak Büyükelçiliğine bomba konulması sonucu ölümü, Nizar üzerinde çok derin izler bıraktı. Nizar karısının adını taşıyan bir mersiye yazdı ve ölümünden tüm Arap yöneticilerini sorumlu tuttu. Ondan sonra tekrar evlenmeyi reddetti ve 1998'de ölünceye kadar hayatının son 15 yılını Londra'da bir apartman dairesinde tek başına geçirdi.

Delice sevdiği annesinin ölümü de Nizarı çok etkileyen olaylardandır. Nizar annesinin sütten ancak yedi yaşında kesebildiği nazlı bebeği, annesi de Nizar için bütün kadınları kendinde toplamış olan bir kadındı.

Nizar, çağdaş Arap edebiyatının büyük yenilikçilerindendir. Şiirlerini, klasik Arap şiirini özümseyerek, ama yeni bir form, yeni bir sesle geçmişin kısıtlayıcı ve belirleyici tüm kayıtlarından da kurtularak yazdı ve hep bu tarzı savundu. 1967 Arap-İsrail Savaşı'nda yaşanan bozgunun sonra Arap dünyasında başlayan, mevcut Arap yönetimlerini tenkit edebiyatının kurucusu ve en büyük temsilcisidir.

Fakat şiirinin konusu çoğunlukla bütün boyutlarıyla kadın ve onun kendisini sınırlayan tüm etkenlerden kurtulması olmuştur. Bu yüzden kadın şairi diye anılır. Beyrut'ta kendi ismini taşıyan bir yayınevi kurdu. İlk şiir kitabı 1944'de tamamen kendi imkanlarıyla hukuk fakültesinde öğrenciyken yayınladığı "Kalet li es-Semrâ" (Esmer kız bana dedi ki) dir. Bu kitabı sayısı 35'i aşan diğer şiir kitapları takip etti. Ayrıca şiir hakkında ve siyasi konularda çok sayıda nesir yazıları da vardır. Şiir kitaplarını en son "El-A'mâl-üş Şi'riyyet-il Kâmile" adı altında üç ciltte topladı.

Nizar hayattayken büyük Arap şarkıcıları onun şiirlerini yorumlamak için birbirleriyle yarıştılar. Ümmü Gülsüm, Abdülhalim Hafız, Feyruz, Macide Rûmî, Kâzım Sahir bunların en meşhurlarıdır.

kaknüs yayınları: 170
 ir serisi: 14

isbn: 975-6698-65-9

I. basım
mayıs, 2003
istanbul

orijinal adı: *tezvevvet ki eyyet he'l-hurriyyet*
nizar kabbani yayınları, beyrut, lübnan; 1. baskı, ocak 1988
kitabın adı: *seninle evlendim ey özgürlük*
yazarı: *nizar kabbani*

teknik hazırlık: betül bilikt 
kapak düzeni: betül bilikt 

kapak resmi: Amerikan Kitabevleri Zinciri "Barnes & Nobles" kitabevinin duvarından alınmıştır.

i  baskı: alemdar ofset
kapak baskı: milsan
cilt: dilek mücellit

kaknüs yayınları
kızkulesi kültür merkezi
selman a a mah., selami ali efendi cad., no: 11, Üsküdar, istanbul
tel: (0 216) 341 08 65 - 492 59 74/75 faks: 334 61 48
dağıtım:  atal   me sk., defne han, no: 27/3,  a aloglu, istanbul
tel: (0 212) 520 49 27 faks: 520 49 28
www.kizkulesi.net info@kizkulesi.net
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

SENİNLE EVLENDİM EY ÖZGÜRLÜK

NIZAR KABBANİ

—şiiir—

Türkçesi
KEMAL YÜKSEL

Şehriyar'ın TOPÇU BİNBAŞI'SINA

Mehdi Abdurriza Muhsin'e

02.02.2003

KEMAL YÜKSEL, KASTAMONU

İçindekiler

<i>Sunuş</i>	7
Giriş	13
Seninle Evlendim Ey Özgürlük	15
Soylar	17
Ben Yalnız Kendime Benzerim	18
Böyleydi Şair	19
Ben İstemedim	20
Yasak Dil	21
Melankoli	22
Şiir ve Coğrafya	23
Parmaksız Yazarlar	24
İki Yazar	25
Annem	26
Heybet	27
Yalnızca Kelime	28
Kırmızı Hat	29
Teşebbüs	30
Şiirime Dair	31
Yağmur Partisi	32
Sükut	34
Ulusal Düş	35
Yüzün Şiirin İlk Dizesi Gibi	36
Kiralık Vatan	38
Sürgün Duvarları Üzerine Yazılar	41
İnsan Devletini Kurmak İçin	47

Gerçek Dert	48
Taş Atan Çocuklar	49
Kültürel Haber	50
Kim Öğretirse Bana Aşkı... Kulu Olurdum Onun	51
Şiir ve Hurafe	57
General Hatıralarını Yazıyor	59
Umursamaz Bir Kadınla Söyleşi	61
Beyruta Dört Faydasız Mektup	65
Beyrut İçin Bir Soyut Resim Çalışması	69
Arapça Bir Kaside İçin Gizli Günlükler	73
Petrolistan Edebiyatına Gireceklere Altın Öğütler	76
Delik	77
Bir Arap Diktatörünün Otobiyografisi	85
Kelimeler.. İstihbarat Elemanlarının Dişleri Arasında	97
Tavukların Devrimi	103
Siyasi Bir Gasp Olayı İçin Tam Bir Dosya	104

Sunuş

“21 Nisan 1923’de Eski Şam’ın, eski evlerinden birinde, ilkbahar yeşil çantalarını açmaya hazırlanırken doğdum.

Yeryüzünün tamamen değiştiği bir ayda doğmam tesadüf müydü yoksa benim de değişim ve dönüşüm ayı Nisanla aynı kaderi taşıyor olduğum anlamına mı geliyordu?

Doğduğum güne ilgili tüm bildiğim, tabiatın kışa olan devrimini tamamladığı; tarlalardan, yeşiliklerden, çiçeklerden ve kuşlardan yeryüzünün rutinine karşı olan bu devrimi onaylamalarını istediğidir.

Bu durum toprağın içinde olandı. Toprağın üstündeyse Fransız işgal kuvvetlerine karşı olan mukavemet araziden şehir merkezlerine, mahallelere, tüccarlara kadar uzanmıştı. Babam Tevfik Kabbani o tüccarlardan biriydi ve biz o mahallelerden birinde oturuyorduk. Babamın Fransız işgaline karşı olan direnişi örgütlemek için arkadaşlarıyla yaptığı konuşmaları şevkle dinlerdim. Ama çocuksu muhayyilem 1930’lardaki bu olayları tam olarak anlamlandırmama yetmezdi. Fakat Senegalli Fransız askerleri sabahın ilk saatlerinde tüfekler ve süngülerle evimize girip, babamı zırhlı bir arabayla çöldeki “TEDMÜR” zindanına götürdüklerinde; (ç.n.: şubat 1982’de Hafız Esad’ın kendi halkını doldurduğu zindan) anladım ki babam tatlı imalatının dışında başka bir iş daha yapıyordu. Babam hürriyet imalatıyla da uğraşıyordu. Babamın helva imalatının tatlılığıyla devrim imalatının acılığını şahsında birleştirmesine hayatım boyunca hayran olmuşumdur.

Şiirimin anahtarı olan Şam'daki eski evimize mutlaka dönmem gerek.

İnsanın bir parfüm şişesinde yaşaması ne demektir bilir misiniz? Evimiz o şişedeydi. Sizi temin ederim bu benzetmeyle haksızlık ediyorsam, parfüm şişesine değil evimize ediyorum.

Küçük ahşap kapı açılır. Yeşil, kırmızı ve mor renkli yürüyüş; ışığın, gölgenin ve mermerin senfonisi başlar. Narenciye ağaçları meyvelerini kucaklamış, yaseminler binlerce beyaz ay doğurmuş ve onları pencerelerin pervazlarına ilıştirmiş. Kırılmalı sürüleri de cabası. Avlunun ortasındaki küçük mermer havuzda su oyunları gece gündüz devam eder. Ne fısıkiyeler yorulur, ne de Şam'ın suyu tükenir.

Şehrimizin gülleri kırmızı bir halı gibi ayaklarınızın altına serilir. Şu an isimlerini hatırlayamadığım ama renklerini unutmadığım binlerce Şam bitkisi parmaklarıma tırmanıyor her yazmak istediğimde. Mermer basamaklar keyiflerince yükselir. Güvercinler keyiflerince gider ve dönerler. Kırmızı balıklar dilediğinde yüzerler. Kimse onlara ne yaptıklarını sormaz. Ben bu yeşil çevrede doğdum, orada süründüm ve ilk kelimelerimi orada konuştum. Güzellikle çarpışmam günlük kaderimdi sanki. Düştüğüm zaman ya bir güvercin kanadına ya da gül yapraklarının üzerine düşerdim. Bu güzel Şam evi bütün hissiyatımı istila etti ve sokağa çıkma arzumu yok etti. Evimin kapısı dünyanın 'sınıırıydı. Şu an gözümü kapadığımda kapılarının çivilerini, odalarının ahşaplarına kazınmış Kur'an ayetlerini, avludaki parke taşlarını, küçük havuzdaki balıkları ve mermer merdivenin basamaklarını sayabilirim. Evimizin sahanlığındaki babamın oturduğu yer; önünde kahvesi, nargilesi, tütün tabakası ve gazetesi hala gözümün önünde. Ve gökten inen bir aşk mektubu gibi her beş dakikada bir babamın gazete sayfalarına düşen yasemin çiçekleri... Ve evin avlusuna uzatılmış İran halısı.. Üzerinde derslerimi çalıştığım ve Amr bin Külsüm'ün, Züheyr'in, Nabigat-ül Zübeynî'nin, Tarafe bin Abd'in şiirlerini ezberlediğim..

Bu gölgeli ev şiirime mührünü vurdu tamamen. Gırnada, Kurtuba, İşbiliye'nin Endülüs şiirine damgasını vurduğu gibi.

Yıllar sonra kalp ameliyatı için hastaneye yattığımda 20. yy.'da Arap dünyasında yaşamış olmanın şiirime son şeklini verdiğini anladım.

Hemşirenin Amerikalı doktoruma beni "Arap ve Şair" diye tanıtmaları üzerine, doktorun kalbimin durumuna bakarak verdiği cevap her şeyi açıklıyordu: "I'm not surprised"

Doğtorun sözü şu anlama geliyordu ki 20. yy.'da Arap olmak, şair olmakla birleşince insanı kalp ameliyatı masasına götürüyordu. Eğer bizden bir kimse henüz kalp ameliyatı masasına yatmamışsa kanımca onun ya şairliğinde ya da Araplığında kuşku vardır.

Allah'a şükürler olsun ki ben kalbimdeki tıkalı üç damarla şiir, aşk ve araplıktaki yeterliliğimi ispat ettim.

Batı hastanelerinde kim bir Arap pasaportu gösterirse, gönderileceği yer kalp hastalıkları bölümüdür. Kim Arapların haberlerini takip eder, sirkelerinde bulunur, yayınlarını dinler, gazetelerini okur, akıllarına itibar eder ve onları ciddiye alırsa mutlaka kalp hastalığına tutulur. Yakın gelecekte tip mutlaka keşfedecektir diktatörlüğün, polis devletinin ve keyfi yönetimlerin kalp hastalığının ana sebeplerinden biri olduğunu...

Ey okyanusla Haliç arasında kalplerimizi doğrayanlar.. Ellerinizi kalbimden çekmenizi istiyorum..

Bin yıl önce Mütenebbi'nin söylediği şu beyit, Arap dünyasının Amerika karşısındaki halini özetliyor:

"Kim bir kez alçalırsa, alçalmak ona kolaylaşır. Yaralar ölüye elem verici değildir."

Acaba Mütenebbi 20. yy.'da alt yarısı Amerika, üst yarısı İsrail olan bir kadınla evleneceğimizi biliyor muydu? Ve her gün bize zulüm ve ihanet eden bu kadının bize yaşattığı zillate rağmen hala iddia ediyoruz ki Amerika ergenlik dönemi sıkıntılarını yaşayan bir kız çocuğudur. Onun bu dönemi geçecek, tövbe edecek, evine, kocasına ve çocuklarına dönecektir. Allah'tan ümit kesilmez.

Fakat bütün emareler gösteriyor ki Amerika'nın bu ergenlik dönemi sorunları asla geçmeyecek, Amerikanın cinneti nihayet bulmayacaktır. Hayır; aslında biz Araplardan başka mecnun yok ve eğer Amerika'yı üç talakla boşamazsak sonumuz akıl hastalıkları hastanesinde olacak.

Meşhur hikmetli söz der ki: *"Arkasında ona talip olan bulundukça, HAK asla ölmez."*

Bu hikmeti İngilizceye çevirdiğimizde şuna dönüşüyor: *"Arkasında Amerika olduğu müddetçe, HAK yoktur."*

Sanki Allah, Amerika'yı bütün hukuk sistemlerini yok etmek için yaratmış. Hammurabi'den Magna Karta'ya insan hakları bildirisine kadar...

Devletlerin tabiatları, hayvanların tabiatı gibidir. Devletlerin de vahşisi ve ehlisi vardır. Hayvanlar aleminde Amerika'yı köpek balığıyla özdeşleştirebiliriz. Köpek balığı avına ses dalgaları ve kan kokusuyla ulaşır. Ve onu ısıracakı zaman gözleri avını görmez. Kurbanı köpek balığının gözlerinde boş yere duygu ve merhamet arar durur. Ayrıca hiç kimse köpek balığıyla arkadaşlık yapamaz. Yahut onunla mantıki, kültürel, medeni bir konuşma gerçekleştiremez. Ne kadar gariptir ki Araplar evinde serçe ya da tavuk besler gibi köpek balığı besliyorlar. Sonuçta köpek balığı hepsini ısırtıyor. Kiminin sakallı, kiminin sakalsız oluşuna bakmadan. Eğer bir gün köpek balığının hidayete ereceğine inanıyorsak, bu vehme ancak gülünür. Köpek balığı keskin dişlerinden başka hiçbir şeye inanmaz. Yeni Arap çöküş çağı, bizi anasız, babasız ve bütün sığınakları çalınmış kimselere dönüştürdü. Kim diyor ki kanepesinde, yatağında, çocuklarıyla beraber ve hanımının kollarında sabit durmaktadır; yalan söylüyordur. Arap dünyasında denizdeki delik bir gemi gibi her şey sallanır. Dil, iman, kültür, sevgi, rüya, çocuklarımızın geleceği... Arap dünyasında değişmez tek sabit, baskıdır."

"Bense daima gökyüzünün haritasını değiştirmeye çalışan adamım

şiiyle...

ve aşkıyla...

yıldızların konumunu değiştirmeye çalışan adam...

Ç.N.: Yazarın bu görüşleri ve'l kelimâti ta'rifül gadap
(ilk baskı, Eylül 1983; Beyrut) isimli eserinden alınmıştır.

Tek Yol

Bir tüfek istiyorum..
Annemin yüzüğünü sattım
Bir tüfek için
Cüzdanımı rehin verdim..

Eğitim gördüğümüz dil
Okuduğumuz kitaplar
Ezberlediğimiz şiirler
Artık beş para etmiyor
Bir tüfeğin önünde

Şimdi benim de bir tüfeğim oldu
Götürün beni de Filistin'e sizinle beraber
Meryem'in yüzü gibi mahzun tepelere
Peygamberin taşına ve yeşil kubbelere..

Yirmi yıl var ki
Bir vatan
Ve bir kimlik arıyorum
Evimi arıyorum oradaki
Ve yurdumu dikenli tellerle çevrili
Çocukluğumu arıyorum
Mahalle arkadaşlarımı
Resimlerimi, kitaplarımı
Her sıcak köşeyi
Her tatlı hatırayı

Şimdi benim de bir tüfeğin var
Götürün beni de Filistin'e sizinle beraber
Ey erkekler !
Ancak erkek gibi yaşamak
Yahut ölmek istiyorum erkekçe
Zeytin ağaçları dikmek istiyorum toprağıma
Güzel kokulu çiçekler ve portakal da..
Derdi ne bunun diye sorana deyin ki :
"Artık derdim sadece tüfeğim oldu."

Şimdi benim de var bir tüfeğim
Artık devrimcilerin yanındayım
Dikenler ve tozlar döşediğim
Ve ölüm oldu giyindiğim..

Kaderimiz buymuş demiyorum artık
Zillet kader olmayacak artık

Ben devrimcilerle beraberim
Ben de devrimcilerdenim
Silah taşıdığım günden beri
Önümde görür oldum Filistin'i

Ey devrimciler !..
Kudüs'te, Halil'de
Bisan'da, Ağvar'da, Beyt-ül Lahm'de
Her nerede iseniz ey özgürlük savaşçıları
İlerleyin... İlerleyin...
Barış hikayesi bir tiyatro
Adalet bir oyun sadece

Filistin'e tek bir yol gider
O da tüfeklerin namlusundan geçer.

Ç.N.: Nizar'ın bu şiiri, 1967 Arap-İsrail harbindeki yenilgiden sonra Arap dünyasında başlayan "Bozgun edebiyatı"nın en önemli örneklerinden biridir.

Giriş

Bilmiyorum, ne diyor şair?
Bir hançer ormanında yürüyor.
Mütenebbi'ye ateş ediyor,
Mecnun-u beni Amirin kanını döküyorlar.
Bir gün risalesini yazarsak aşkın
Ak sayfalarda ipe çekerler bizi
Dilimi kesmeye gücü yetmez hakimlerin
Gökyüzü geniş...
Ve tırnaklarım var benim...

Nizar

*Büyük dostum Suat SABAH'a...
Bu  iir yapraklarını koruyan
ve fecir ziyaretçilerinin pençelerinden kurtarana...*

NIZAR

-Suat SABAH; Kuveyt kraliyet ailesine mensup meşhur bir hanım  airdir.-

seninle evlendim ey özgürlük

I

Huzurumdaydı
Dünyanın tüm güzelleri...
Arap...
Rum...
Türk...
Kürt...
Sarayımda Paris yapımı oyuncaklar
Ve Şam dilberlerinden bir ordu...

II

Ben tarihte tek adamdım...
Ne bir çocuk...Ne bir torun ... Ne bir zürriyet.
Aşkın prensi idim...
Bir gün yeşil gözlerde dolaşıyordum
Bir başka gün bal rengi...
Siyah kokular..
İlkbahar yağmurları...
Vahşi çiçekler...
Çevremde binlerce göz
Damarlarımda bir martı gibi yüzen...
Deniz kabukları gibi yırtıcı dudaklar
Etrafımı kuşatan balıklar
Ve orada deniz kokusu...
Oradaydı Afrika davulları gibi
Kalbime vuran göğüsler...

III

16

Ben kelimelerin ruhanisiyim...

Ve sufi tarikatlerinin şeyhi...

Taşlaşmış şehirlerin yüzünü ezgiyle yıkayanım ben...

Ben görenim... Ben keşfedenim...

Ben ebedi şiir ateşinin sakiniyim

Musa gibiydim.

Kızıl denizin suları üzerine güller eken

Hristiyanlığın gelişinden önce Mesih idim

Elini tuttuğum her kadın

Bir su zambağı olurdu

IV

Binlerce kadın...kaldı geçmişimde

Ama ben evlenmedim dünya kadınlarıyla

Özgürlükten başka...

SENİNLE EVLENDİM EY ÖZGÜRLÜK

soylar

Serçelerin soyundanım ben
Ağaçların soyundan değil
Damarlarım ayın damarlarına uzanır
Ben gözlerimde koruyorum
Yelkenlilerin rengini
Ve sefer vakitlerini
Balıklar gibi.
Kendimden başkasına benzemem ben.
Niçin beni birilerine benzetiyorlar?

SENİNLE EVLENDİM EY ÖZGÜRLÜK

ben yalnız kendime benzerim

Maarri'nin¹ şiirine talebe olmadım,
Süleyman-ı Hakim'in öğretilerini de okumadım.
Şiirde atalarım yok...
Bütün atalarımı Cehennemde bıraktım.
Şair mi kalır, ey kadınım?
Hep sıratı müstakim üzerinde yürürse...

¹ Ebul Ala El-Maarri: öl. 1075. Meşhur Arap Şairlerinden. Abbasi devrinde yaşadı.

böyleydi şair

Şair gül yapraklarından yerdi
Söğütlerin dibinde uyurdu
Sonra “Arap Asrı” geldi.
Şairlerin
Diktatörlerin kucağında uyuduğu...

SENİNLE EVLENDİM EY ÖZGÜ

ben istemedim

Ben istemedim asla...
Aşık olmayı,
Kadınlarla olan geçmişim,
Kaza ve kaderdir tamamen.

Ne kadar da şaşırmıştım
Bir kadının sevgisi
Dönüştürünce beni güle
Bir taşken eskiden

SENİNLE EVLENDİM EY ÖZGÜRLÜK

yasak dil

Yazar

Benim vatanımda

Dünyanın bütün dilleriyle konuşur,

Arapçadan başka...

Bizde ürkütücü bir dil bulunur

Özgürlüğe giden tüm yolların

kapalı olduğu..

SENİNLE EVLENDİM EY ÖZGÜRLÜK

melankoli

Zihnimde açık bir cevap yok
Soruların için, sevgilim...
Bütün bildiğim;
Kara gözlerini büyölterek bana baktığında
Hüznümün yoğunlaştığıdır...

Gurbette şiir yazmam ben
Kıvılcımlar ve küller devşiririm
Geriye ne kalır şairin dilinden?
Mürekkep olarak gri rengi kullanıyorken...
Nedir ki geriye kalan şiirin büyüklüğünden?
Bir sandalye..kahvede..şaire ülke olmuşken !..

SENİNLE EVLENDİM EY ÖZGÜRLÜK

şiiir... ve coğrafya

Batıda, ey kadınıim
Özgür doğar şair.
Sudaki balıklar gibi
Denizlerin kucağında,
Kuş cıvıltıları arasında
Ve bahçelerinde...
Şarkısını söyler

Bizdeyse
Şair bir toz torbasında doğar
Ve tozdan melikler için
Ve tozdan atları için,
Ve tozdan kılıçları için,
Övgüler düzer
Bir mucizedir
Şiirin gecedен gündüz üretmesi
Şüphesiz mucizedir
Kuşatma kuşatma üstüneyken
Çiçekler dikmemiz

Biz batılı şair gibi şiir yazmayız
Biz ancak ey kadınıim
İntihar çekimizi yazarız...

SENİNLE EVLENDİM

parmaksız yazarlar

Teşekkürler... Bizi okuyanlara
Bu parçalanmış haritamız boyunca
Teşekkürler... Bizi okuyanlara
Gizli odalarda...
Biz parmaksız yazarlarız
Ve kutsal kitapsız nebiler

SENİNLE EVLENDİM EY ÖZGÜRLÜK

iki yazar

Büyük yazar
Cesaret mikrobunun
Kemiklerini çürüttüğü kişidir

Küçük yazar ise
Her gece uykusundan önce
Kanaat reçetesini yutandır.

SENİNLE EVLENDİM EY ÖZGÜRLÜK

annem

Allah anneme rahmet etsin
Şam'ı ve suyu severdi,
Bir de yasemin çiçeğini.

Sonra... Öldüğü zaman
Bütün Şam ona ağladı.
Ondan sonra
Şam'ın bütün nehirleri öksüz kaldı.
Ve yasemin fidanları...

SENİNLE EVLENDİM EY ÖZGÜRLÜK

heybet

Çorak,

Korkak,

Ukdeli kentlerde...

Aşk ehli utanç ve zilleti duyumsar yalnızca...

Ama ben...

Bir kadına aşık olduğumda...

Yüce bir titreyiş alır beni...

SENİNLE EVLENDİM EY ÖZGÜRLÜK

yalnızca kelime

Başka bir çözüm yok,
Yalnızca kelime...
Başka bir göğüs yok beni emzirmiş olan,
Sadece kelime...
Başka bir vatan yok beni bağrına basan
Kelimenin dışında...
Yaşamım boyunca diğer bir kadın olmadı
Kelimedен başka...

SENİNLE EVLENDİM EY ÖZGÜRLÜK

kırmızı hat

Elli yıl boyunca
Binbir kadın tanıdım...
Bin şahane vücut
Bin muhteşem göğüs...
Fakat ben...
Kadınları hiç karıştırmadım defterlerle
Örülü saçlarını da mürekkeple
Ahengini ise kafiyelerin
Bir tutmadım asla
Ahengiyle küpelerin ve bileziklerin!..
Kırmızı bir hat var çizdiğim orada
Sevgililerle... Şair arasında...

ŞENİNLE EVLENDİM EY ÖZGÜRLÜK

teşebbüs

Güç yetirebileceğin bir şey değil sevgilim
Beni düzeltmen...
Tren kaçalı çok oluyor...
Çirkinliklerle savaşıma karar verdim,
Geriye dönüşü yok bunun...
Her ne kadar Rum ordusunu durduramadıysam
Yahut Moğol yürüyüşünü engelleyemediysem
Vahşeti öldürmeye güç yetirememiş de olsam
Yeter bana...
Duvar da bir delik açtım ya!...

SENİNLE EVLENDİM EY ÖZGÜRLÜK

şiiirime dair

Bu berbat çağ hepimizi kuşatmışken,
Çağımı güzelleştirmemi nasıl istersin benden?
Bir harabenin üzerinde oturuyor,
O harabenin üzerinde yazıyor
Aynı harabede aşık oluyorken,
Sana nasıl bir demet çiçek hediye ederim?
Yazmak; dans etmeye dönüştüğü zaman
Bakır bir tepsideki korlar üzerinde
Seni nasıl sevebilirim?
Ve yeryüzü bir zulüm sahnesine dönüşmüşken
Nasıl istersin benden?
Çilemle iyi geçinmemi...

Sultanlar bana sahip olmak istiyorlar...
Kanımı ve mürekkebimi içmek...
Şiirim başını istiyorlar rahatlamak için...
Bense işimi şiire ve aşka teslim ettim.

Seviyorum seni...
Hayatımı aydınlatan bir şimşek,
Ve göğsümün içinde bir kandilsin
Özgürlük yoldaşım ol...
Arkamda ol bütün savaşlarımda
Ve yanımda yürü,
Zafer takımın altında...

Halkın derisini soyanlarda
Yankılanmadığında
Şiirim
Yok demektir.

yağmur partisi

Hiçbir yerde oturmuyorum
Gözlenmeyen yer; işte odur benim adresim.
Göz alabildiğince uzayıp giden bu denizde,
Vahşi bir balık gibiyim.

32

Kanımda ateş
Gözümde kıvılcımlar
Rüzgarca özgürlüğün peşinden koşuyorum
Bütün çingeneleri kendinden geçiren.

Yeşil bulutların ardından koşarak
Gözümde binlerce resim geçerek
Gidiyorum... Yolun sonuna kadar

Dalarak başka bir fezaya doğru
Tozlarımı silkeleyerek
Unutarak ismimi
Ve bitkilerin isimlerini
Ve ağaçların geçmişini

SENİNLE EVLENDİM EY ÖZGÜRLÜK

Bıkkınlığın kamçısıyla beni hırpalayan
Bu güneşten kaçarak...
Ayın adımları altında asırlardır uyuyan
Bu şehirlerden kaçarak...

Ardımda camdan gözler
Taştan bir gök
Ve Temim ve Mudarın²
Konaklığını bırakarak..

Bana güneşe dön deme
Ben şimdi yağmurun partisine katılıyorum.

² TEMİM VE MUDAR: Eski Arap kabilelerinin en meşhurlarından

sûkût

Önemli değil konuşmam
Susmak güzeldir gerçekten
Tıpkı milyonlarca düş gibi
Ne danstan anlarım ben ne de oyunculuktan
Vehimler taciri de değilim

Bana tahammül etmelisin sevgilim
Hüzünlü, melankolik,
Ya da içine kapanık olduğum zamanlarda
Kuşkusuz şiir,
Başka hiçbir söze benzemeyen bir sözdür...

SENİNLE EVLENDİM EY ÖZGÜRLÜK

ulusal düşün

Tüm dostların muhalefetine rağmen
Düşler üretmeye devam ediyorum...
Ve diyorum ki
Allah hiç şüphesiz bir gün toparlayacak
Zaten bir birine yakın olanları...

Oysa ki şimdi
Bedenim Bağdat'a özlem duyarken
Kalbim Şam kadınlarının yanındadır.

SENİNLE EVLENDİM EY ÖZGÜRLÜK

yüzün şiirin ilk dizesi gibi

36

Yüzün şiirin ilk dizesi gibi

Çekiyor beni...

Beni çekiyor...

Sanki gece bir yelkenliymişim gibi...

Ritim sahillerine...

Ve şiir doğuyor...

Yüzün... Müthiş bir yüz

Bir suluboya tablosu

En güzel yolculuklardan bir yolculuk

As ağaçları ve neler arasında...

Yüzün...

Bu açık defter, ne kadar da güzeldir

Gördüğümde onu sabah saatlerinde

Bana kahve getirirken tebessümle

Ve elma kırmızısı yanaklarıyla...

SENİNLE EVLENDİM EY ÖZGÜRLÜK

Yüzün...

Bildiğim son şiire yaklaşıyor beni

Ve son söze

Sevdiğim son Şam gülüne

Ve son güvercine...

Yüzün ey kadınım

Şifrelerden bir deniz,

Ve yepyeni cevaplar

Sağ salim dönebilecek miyim?

Rüzgar beni tahrik ediyor

Dalgalar beni tahrik ediyor

Aşk beni tahrik ediyor

Ve yolculuğum çok uzun...

Yüzün ey kadınım

Yazılmış harika bir mektup

Sonra, gökyüzüne ulaşmamış...

SENİNLE EVLENDİM EY Ö

kiralık vatan

I

Bütün gün,
İtalyan dostum Roberto'nun yanında oturuyorum
Bütün gün.
Şiir projeleri taşıyorum,
Ve kahvaltı niyetine yiyorum onları...
Roberto yüzümü tanır,
Ve hüznümün büyüklüğünü,
Metrelerle ölçer oldu...

II

38

Bütün gün,
Bu kuru yaprağın üstünde yürürüm,
Bütün gün.
Otların dilinde konuşur
Ağaçların hissettiklerini anlarım
Bütün gün,
Gökkuşağı renklerinden hayaller,
Ve çiçeklerden bir halk yaparım...

Bütün gün,
Denize açılmaya niyetlenirim...
Der ki polis: Denize girmek yasak
Bütün gün,
İçinde yaşadığım bir vatan kurarım
İlk yağmurlarla kayıp giden...

III

Bütün gün,
Aynı paltoyu giyerim,
Aynı caddeyi geçerim,
Aynı bankta oturur,
Aynı kahveyi söyler,
Ortadoğu ülkelerinin gazetelerini satın alırım.
Açmaya cesaret edemem
Haberler o bildik haberler
Ha ilk çağda olmuş...
Ha yirminci yüzyılda...
Haberler o bildik haberler

IV

Bütün gün,
İtalyan dostum Roberto'nun yanında otururum
Bütün gün.
Bir kadeh Fransız konyağı isterim
Ateşten bir kılıç gibi yutarım onu
Peçetenin üstüne şiirler yazarım
Bar kızlarını ağlatan...

V

Yatağında bir kadın oturur
Benden kaderler devşirir
Bütün kadınlar benden bir çocuk taşır
Hayatın girdabına yenik düşen,
Bütün gün,
Özgürlük için şiirler yazarım
Özgürlerin bile ona karşı çıktığı!

40

VI

Ey kadını:
Karıncanın bir vatani var.
Böceğin bir vatani var.
Kurbağanın bir vatani var.
Farenin bir vatani var.
Tavşanın bir vatani var.
Ağustos böceğinin, hamam böceğinin bile...
Bana gelince,
Kimse bana bir vatan vermedi
O yüzden, ben ey kadını,
Kiralık bir vatanda otururum...

SENİNLE EVLENDİM EY ÖZGÜRLÜK

sürgün duvarları üzerine yazılar

I

Ey kadının:

Bu akla ziyan çağı nasıl anlatayım,

Unuttum tanımları.

Ben kelimeyi evimde güvende sanıyordum.

Ta ki onlar...

Kapıyı çalincaya kadar...

Çatıyı da çaldılar...

Beyaz sayfayı çaldılar bizden,

Harfleri çaldılar.

Ne yeriz?

Ne içeriz?

Kendimizden nasıl bahsederiz?

Ancak ey kadının: Baskıdır yediğimiz

Ancak ey kadının: Korkudur içtiğimiz

Nereye gideceğiz ey kadının?

Caddeyi geçmek tehlike

Asansöre binmek tehlike

Otomobil tehlike

Bisiklet tehlike

Uçak tehlike

Orada bir mekan yok

İçinde yazarın oturabileceği,

Yok bir kahve orada...

Cümlelerin yarısı mezarlıkta...

Fikrin yarısı hastanede...

II

Ey kadınıam:

Ne kalır geriye devrimin kutsal kitabından?
Onu mırıldanan idam fermanını imzaladığında...
Devrimin kelimelerinden ne kalır geriye
Çocuklarının ciğerleri yenilip, çiğnenirken...
Geriye ne kalır?
Devlet gül kokusundan korkarken,
Ve bütün otlaklarını yakarken...
Ne kalır geriye devrimin felsefesinden,
Güneşin doğuşundan korkulurken
Muhabbet kuşlarının kanatlarını yolarken...
Geriye ne kalır?
Geriye ne kalır?
Geriye ne kalır?
Devrim, önderlerinin üstüne pislerken...

42

III

Ey kadınıam:

Affını dilerim...
Gözlerindeki şiirin kasidesini yazamadıysam
Müzişyenler unuttular çalmayı.
Nasıl severim seni, ey kadınıam?
İstihbarat örgütleri,
Rüyalara el koyuyorlar...
Ve aşk ehlini sürgüne gönderiyorlar...

IV

Ey kadını... Ey kadını
Ben eskiden bedenini okurdum
Satır satır...
Harf harf...
Eskiden göğüslerin de bir ateş yakar
Ve arasına kılıç ekerdim...
Fakat bugün...
Göğüslerinin şekli,
Sürgün duvarlarının tel örgüsüne benzer oldu...
Ey kadını... Ey inci tanem... Ey biriciğim
Seninle nasıl beraber olurum?
Cinselliğin tadı,
Sürgün tadına dönüştü...

SENİNLE EVLENDİM EY ÖZGÜRLÜK

V

Ey kadınıam:

Nasıl dayanırım bu köleci çağa,

Bu Neron'dan miras öfkeye,

Bu çılgınca cinayetlere,

Bu şiddete?

Nasıl durduracağım bu kozmopolit yayılmayı

Bu bizi parçalayan fikirleri

Bu asit yağmurunu.

Ve fışkıran bu kanları

Nasıl açıklayabilirim bu travmayı

Nasıl anlatırım içimizde kırılanları?

Nasıl okuyacağız kitabın ayetlerini cesetlerimize

Zira devletin istihbarat birimleri yasakladılar

Gülmemizi

Ağlamamızı

Konuşmamızı

Aşık olmamızı

Bir kadının avuçlarına dokunmayı

Çocuk doğurmamızı...

Mektup göndermemizi

Herhangi bir kitap okumamızı...

Hava durumundan ve yemek tariflerinden başka...

İşte sürgün kanunları...

VI

Ey kadını:

Ne yaparım annem rüyalarıma girerse?

Ne yaparım Şam gülü beni çağırırsa...

Ve elmaları beni kınarsa?...

Ne yaparım babamın öfkesi bana geri dönerse?

O zaman yürek onun mavi gözlerine sığınır,

Güvercin sürüsü gibi...

Ey kadını:

Sana ne şiir,

Ne de nesir okuyabilirim...

Ne de sözün dışında bir şeyle

Sana ulaşabilirim...

SENİNLE EVLENDİM EY ÖZGÜRLÜK

VII

Ey kadınıam:

Özgürlüğü nasıl müjdelerim?

Güneş idam hükmünün üzerine doğuyorken...

Sultanların ekmeğinden nasıl yerim?

Çocuklarım ekmeksizken...

Ey kadınıam:

Ben düzenin barlarından mezun olmadım

Ne önce, ne de sonra

Düzene yaltaklanan maymunlar arasında

Bir maymun olmayı da kabul etmedim.

Ey kadınıam:

Ben harflerimin arkasına saklanmayan bir adamım

Yahut herhangi bir imamın cübbesi altına gizlenmeyen.

Ey kadınıam: Bana boş ver

Nasıl büyük olacağımı bilirim ben...

Bu rezil insanlar çağında...

46

VIII

Hiç üzölme sevgilim

Seni seviyor olarak kalacağım...

Denizin altında bir tünel açıncaya kadar

Ve sürgünün duvarlarını yıkıncaya kadar

Takma kafana

Boş ver

Üzölme

Kara gözlerinin sürmeli ormanlarında sürgün,

Sürgün değildir...

insan devletini kurmak için

Sorma bana sevgilim kimim ben?

Ve ölüme ve zamana meydan okumak için

Yaşıyor olduklarımı...

Ben ki nice devletler yıktım

Insan devletini kurmak için...

SENİNLE EVLENDİM EY ÖZGÜRLÜK

gerçek dert

Ey ihtiyacımı soran
Hamdolsun sıhhate ve somun ekmeğe
Ve günlük gazetelerin dediklerine...
Küçük çocuklarım var evimi dolduran
Ve vefakar bir eş.
Ambarda buğday ve zeytinyağı da cabası...
Ancak sıkıntı...
Ne yediğim ekmekte
Ne de içtiğim suda
İlk derdim özgürlük

SENİNLE EVLENDİM EY ÖZGÜRLÜK

taş atan çocuklar

Dünyayı dehşete düşürdüler...
Ve ellerinde sadece taşları...
Kandiller gibi aydınlattılar
Müjde gibi geldiler.
Direndiler... Patladılar... Şehit oldular...
Biz kutup ayıları gibi kaldık arkalarında
Ateşin karşısında birer birer düşerken bedenleri..

Bizim için savaştılar..Öldürülünceye.kadar
Bizse oturduk kahvelerimizde
Midye pisliği gibi...

Kimi ticaretinin derdinde
Kimi milyarlarını çoğaltmanın...
Kiminin derdi yeni bir eş
Ve uygarlığın parlattığı göğüsler
Birisi... Londra'da eski bir şato arıyor
Biri... silah tüccarlığı yapıyor
Biri... barlarda kanlısını arıyor
Biri... Taht, ordu ve krallık peşinde...

Ah... Ey ihanetler nesli..
Ey uşaklıklar nesli..
Ey pislikler nesli..
Ve ey fuhuş nesli..
- Tarih ne kadar ağırdan alsa da –
Taş atan çocuklar
Kökünüzü kazıyacak

kültürel haber

Haşmetmeap hazretlerinin huzurundan beyandır:

İki eli açık
Bütün güzellikleri toplamış
En güzel lakaplarla donanmış
Meliklerin meliki tarafından
Halkın adalete, ekmeğe,
Ve elbiseye olan ihtiyacı biliğdiğinden
Aşağıdaki hususlar kararlaştırılmıştır:

Ticaret Bakanlığı'ndan talep olunur:
Her hangi bir kitabın ithalinin önlenmesi...
Ve tüccarların yem ithaline ikna edilmesi...

kim öğretirse bana aşkı... kulu olurdum onun

I

Kim öğretirse bana
Kalbimi bir elma gibi soymayı
Ondan tüm dünya kadınları yiyebilsinler diye...
Onun kulu olurdum...

II

Kim öğretirse bana
Nasıl kurarım bir vatan
Kalbe benzeyen
Şahdamarına benzeyen
Serçe kuşuna benzeyen
Şam elmasına benzeyen
Ona da kul olurdum

SENİNLE EVLENDİM EY ÖZGÜ

Kim öğretirse bana

Hezeyan sınırına ulaşıncaya kadar bir kadın nasıl sevilir

Kim öğretirse bana

Bir kadın nasıl güç yetirebilir –ve ondan başkası asla–

Damarlarımda içinde bir akvaryum balığı gibi dolaşmaya...

Kim öğretirse bana...

Bir kadın nasıl güç yetirebilir –ve ondan başkası asla–

Şiiri yaratmaya

Ve zaman içinde zaman üretmeye

Kim öğretirse bana

Nasıl dönüşür bir kadın –ve ondan başkası asla–

Bağımlılık türlerinden en kuvvetlisine...

Kim öğretirse bana bilmediğimi

Onun daima kulu olurdum...

IV

Kim öğretirse bana
Coşkunun ilk dersini
Kim öğretirse bana
Nasıl ulaştırırım aşkı
Beşikten... mezara kadar
Kim öğretirse bana
Göğsün vadilerinden altın çıkarmayı
Kim öğretirse bana sevgilimin
Deniz otlarından bir cins
Ve gül ailesinden bir tür olduğunu
Kim beni aşk tarihinde kral yapar
Ve tüm ihtişamı bana verirse
Kim insanlık mirasıyla donatırsa beni
Kim beni bir kadının aşkıyla onurlandırır
Onun daima kulu olurdum.

V

54

Kim öğretirse bana

Buğday kokan sözler söylemeyi

Ya da fırından yeni çıkmış ekmek gibi kokan...

Kim öğretirse bana

Bu halkla evlenmeyi;

Saltanatla evliliği

Inci ve mercan kolyeleri ise

Reddetmeyi...

Kim öğretirse bana

Polis coplarını

Şiirlerle ve çiçeklerle nasıl karşılarım

Kim öğretirse bana

Valinin yanında bir at bakıcısı olmamayı

Yahut (Bab-ı Ali) kutlamalarında dans eden bir cariye...

Kim öğretirse bana

Şiirimin boynunu eğmemeyi...

Daima onun kulu olurdum...

VI

Kim öğretirse bana
Nasıl değiştiririm... Nasıl yok ederim
Nasıl süpürürüm bu pislikleri
Ve arza reyhan ekmeyi...
Kim öğretirse bana
Bu gemiyi nasıl kurtaracağımı
Denizin sıkıntılarından
Ve farelerin dişlerinden...
Kim bana bir kibrit verirse
Tarihin tüm yalanlarını yakayım diye
Onun daima kulu olurdum...

55

VII

Kim öğretirse bana
Hakkımı söke söke almayı
Ve isyan bayrağını yükseltmeyi
Kim öğretirse bana
Dalgalara ve rüzgara karşı nasıl yol alırım
Ve denizde nasıl ateş yakarım.
Kim öğretirse bana
Kelime nasıl kılıca dönüşür sultanın yüzünde...
Kim sunarsa bana devrimin kutsal kitabını
Onun daima kulu olurdum...

VIII

Kim öğretirse bana
Nasıl ölürüm yazdıklarım üzerinde
İnsan zafere ulaşsın diye.
Kim öğretirse bana
Nasıl dürerim kalbimi bir somun ekmeği gibi
İnsana yedirmek için.
Kim öğretirse bana
Şiir yazarken yapmacıktan kurtulmayı
Ve fakirlerin ağzını.
Kim öğretirse bana
Nasıl basit olurum
Otlar gibi...
Su gibi...
Kim öğretirse bana
Öyle bir dil kullanmayı ki
Onda çocukların hataları
Ve sıradan insanların hissiyatı dolu...
Kim öğretirse bana
Şiirin bir aşk mektubu olduğunu
İnsanlara yazdığımız
Ve insana yönelmiyorsa orada şiir yoktur.
Şiirin tarifinde bu hikmeti bana kim öğretirse
Onun daima kölesi olurdum...

şiiir... ve hurafe

I

Bu akla ziyan çağda
Hurafenin dudakları arasında oturur,
hatta yazar olduk.
Ve şarkılar söyleriz...
Asık suratlı siyahi köleler,
Ve sıyrılmış kılıçlar arasında...
Bilmeyiz
Hangi dakikada ayrılacak bizden boynumuz
Ve hangi dille konuşacağız...

II

Bu ürkütücü çağda...
Bizden birileri
Emir kiplerinden korkar oldu,
Ve sakındırma sözcüklerinden
Özne ve tümleçten de...
Bu kara çağda...
Şiirin sözü
Bir macera oldu
Katilin maktulden ayırt edilmediği
Bir bilinmeyene doğru...

III

Bu kurak çağda
Kuşların ve tarlaların öldüğü
Atların bile ilgisizlikten öldüğü
Bu yalancı zafer çağında
Savaşın davullar ve borazanlarla yapıldığı yerde
Bu yalancı hamilelik çağında
Ve yalancı medya çağında
Ve mazlum halk temsilinde
Halkın yüzüne karşı yalan söylenen çağda
Şairin
Otoritenin çizmelerini parlatmayı
Ve üzerine gül suları dökmeyi
Reddettiği bu çağda
Şaire hiçbir çıkış yolu kalmadı
Mezara girmek
Veya izini kaybettirmekten başka

58

IV

Bu akla ziyan çağda
Mutlaka...
Mutlaka...
Mutlaka yok etmemiz lazım
Hurafeyi...

general hatıralarını yazıyor

I

Dişlerimle savaştım
Halkıma suyu getirebilmek
Ve sahrayı rengarenk bir bahçeye dönüştürebilmek için
Sözü menekşeden kılmak
Kadın gülüşlerini menekşeden yapmak
Ve göğüslerini...
Heybetin zirvesi yapmak için...

II

Kılıçla ve şiirle savaştım
Şehrime sevgi taşımak için
Yüzlerden ve duvarlardan çirkinlikleri silmek
Ve çağın kasvetini azaltmak için.
Deniz daha mavi olsun
Ve insanlar şefkat çarşafalarında
Uyusunlar diye...

III

Tam yüz yıl savaştım
Alevler tutuşturmak için hafızamda
Ve Osmanoğullarından³ kalanların elbiselerinde
Erkeklerin dehşetini sona erdirmek
Kadınları sultanların mahzenlerinden kurtarmak için
Korudum büyüklüğünü kelimenin
Asla yola çıkmadım
Emini methetmek için
Veya Me'mun'u...
Yahut Halife Numan'ı⁴.

IV

Elli yıl savaştım
İstediğim sevgi
Ve insan devletini kurmak için
Ama gördüm ki tüm yazdıklarım
İğneyle kuyu kazmakmış

V

Ve işte ben...
Elli yıldan sonra
Hüzünlerin kemirdiği adamım.
Çünkü kimi ilâh kılayım dediysem,
Bana sırt çevirdiler,
Ve şeytana kulluğu seçtiler...

³ Hz. Osman'ın kanlı gömleğinin davacısı olanlarda. -çev. notu-

⁴ Emevi ve Abbasi Halifeleri. -çev. notu-

umursamaz bir kadınla söyleşi

I

Konuyu değiştiriniz hanımefendi.
Ne vaktim yeterli
Ne de sinirlerim dayanıklı
Bu konuşmayı sürdürebilmek için...
Dünya ile ciddi sıkıntılarım var
Gözlerinize ise
Bir duvara bakar gibi bakıyorum...
Kahvem toz içinde
Dilim toza batmış
Aşk isteğimi de tozlar bürümüş...

Ben ulusal acı günlerinden geliyorum
Çirkinlikler zamanından
Bozgun diyarından
Korkmuş bir kuş gibi yazıyorum
Sürüp giden patlamalar arasında...
Yalnız olduğumuzu mu sanıyorsunuz?
Bu boğazlanmış vatan, hanımefendi
Perdenin arkasında duruyor.
Açıklayınız bana
Bir kadının kokusunu içime nasıl çekerim
Yıkıntılar altındayken.
Açıklayınız lütfen
Size nasıl kırmızı bir gülle gelirim?
Gül mevsimi geçtikten sonra...

II

Konuyu değiştiriniz, hanımefendi
Değiştiriniz beni ilgilendirmeyen bu sözü
Beni ancak bu aymazlık öldürecek
Parça parça dökölüyor çevrende dünya...
Sen hâlâ şarkının nakaratlarındasın papağan gibi.
Düştü tarih... insan ve akıl...
Sen hâlâ zannediyorsun ki
Güneş güzel bir elbiseden doğacak
Veya yeni bir ayakkabıdan...

III

62

Rüyayı bir başka vakte erteleyin...
İç dünyam kırık bir vazo gibi.
Şiiri bir başka zamana erteleyin...
Şiir malzemem yeterli değil
Yetmez milyonlarca kadını razı etmeye...
Aşkı birkaç gün
Birkaç ay
Birkaç yıl
Erteler misin?...
Korkma, arz kaymayacak
Yıldızlar düşmeyecek...
Kolay mı sanıyorsun?
Bir kadının göğsüne yaslanmak...
Odam dopdoluyken
Kurbanların cesetleriyle,
Ve yoksulların gözleriyle.

IV

Çeviriniz sayfayı hanımefendi
Gözlerinizin yapraklarında
Yeni bir metin bulacağımı umarım.
Hayatımın hüznüleri,
Belki daima yeni bir metin aradığımdandır.

V

Ah... Benim tembel kadını
Hiçbir sıkıntısı olmayan
Ey... Perdelerin arkasında
Kahvesini içen...
Bir gün
Ortaya bazı sorular atmaya çalış.
Anlamaya çalış
Beni boydan boya boğazlayan hüznü
Bu çağa benimle girmeye çalış.
Haykırmaya çalış...
Öfkelenmeye...
İnkar etmeye...
Çalış arzın direklerini
Benimle devirmeye...
Bir şeyler yapmaya çalış
Bu kar yığınlarının altından
Çıkabilmemiz için...

VI

Sesini değiştir...
Veya hayatını...
Yahut ismini... ey kadını
Hafızada gömülü bir kadın olma
Bir şam kılıcı gibi gir, böğrüne.
Derini değiştir arasıra...
Tutuşsun diye gül,
Yükselsin diye deniz,
Ve gelsin diye şiir...

64

VII

Sus ey şehrazat.
Sus ey şehrazat.
Sen bir vadidesin...
Hüzünlerim başka bir vadi
Biri aşk macerası peşinde
Diğeri vatanını arıyor küller altında...
Sen... ey kadını,
Çok şey kaybetmedin,
Ben bir tarih kaybettim
Bir halk...
Ve bir ülke...

beyrut'a dört faydasız mektup

birinci mektup

Ey Beyrut'taki hüzündaşlarım:
Durumlar nasıl?
Soruyoruz ve çok iyi biliyoruz
Sorudaki anlamsızlığı.
Yine de soruyoruz işte.
Biz burada
Güzelliğin cenazesindeki
Yetimler gibiyiz.

ikinci mektup

66

Ey Beyrut'taki yaralı dostlar
Ayı satmadınız mı?
Depremler satın almak için...
Mavi bulutları satmadınız mı?
Kaleleri
Ve kumsalları
Satmadınız mı ormanlarındaki kırmızı kirazı
Toprağın za'lerini
Vezzal ağaçlarını
Satmadınız mı?
Elma ağaçlarını..
Serçeleri..
Fırınları..
Şelaleleri..
Satmadınız mı elinizdeki şiir kitaplarını
Ve çocukların gülüşlerini...
Satmadınız mı ney inlemelerini
Elbiselerinize kadar işlemiş olan
Ve ezginin vuruşlarını
Satmadınız mı Cenneti
Bir harabede yaşamak için?...

      mektup

Ey Beyrut'taki   ir dostları
G   n  zdeki yıldızların
Sonuncusunu da satmadınız mı?
Satmadınız mı
 simlerinizdeki son harfleri?
Satmadınız mı
Kadınlarınızın ziynetlerinden kalanları?
Denizi satmadınız mı
Satmadınız mı canınıza okuyan milislere
  irin g  mle  indeki
Son ipli  i...

SENİNLE EVLENDİM EY

dördüncü mektup

Ey Beyrut'taki sabrın dostları
Söyleyin bize
Gülün yatağından kalkması mümkün mü?
Ve rayihanın kendine gelmesi
Harflerin gurbetten dönmesi mümkün mü?
Ve mürekkebin coşması.
Mümkün mü ömrümüzü geri getirmemiz
Sildikten sonra onlar
Ömür kitabında
En güzel satırı...

beyrut için bir soyut resim çalışması

I

Beyrut sağ salım bize döndüğünde...
O tanıdığımız Beyrut döndüğünde
Güvercinin yuvasına dönüşü gibi...
Deniz sularına fırlatacağız
Geçmişin kötü anılarını
Ayda iki sandalye kiralayacağız
Nakaratlar mırıldanarak
Geçireceğiz vaktimizi
Ve ağaçlar dikerek...

Ah... Ey Beyrut
Nasıl yordu bu yolculuk bizi
Ört bizi.
Sevgililerin mektuplarıyla... ört bizi
Kuş cıvıltılarıyla... ört bizi
Ve yağmur damlalarıyla...

II

70

Döndüğünde Beyrut...

Aşkımızın en tatlı anılarını saklayan..

Orada yeşerdi aşktan elimize ne geçtiyse

Yelkenlilerin sabaha karşı dönüşü gibi

Beyrut geri döndüğünde

Götürür müsün beni, ey dostum?

Son bir defa

Sehl-il bika'ya⁵

En güzel düşlerimin diyarına

Bembeyaz bir gelin

Ah... Ne kadar da saftı.

O zamanın sevgileri...

Ah... Ne kadar da güzeldi

Aşkın küçük bir bölge olması

Vatanın bölgelerinden...

⁵ SEHL-İL BİKA: Güney Lübnan'da bir sayfiye şehri.

III

Mümkün mü güzel Beyrut'un yeniden doğması

Son bir defa

Bu enkazın altından

Mümkün mü buğdayın yeşermesi

Deniz sularında

Yahut dalgalarla kitabın gelmesi?

Mümkün mü şiir yazmamız

Son bir defa...

Yeşil badem tanesine

Yahut beyaz bulutlara?

Aşık olmamız için

Bir fırsatımız daha var mı?

Yoksa imkansız mı oldu artık?

Karşılaşmamız o yeşil gözlerle...

O siyah gözlerle

Döndüğü zaman bize Şari-ul – Hamra⁶

Eğer dönerse bize Ramlet-ül – Beyza⁷

Eğer dönerse bize

Menkuşet-üz Za'ter⁸

Ve Kurniş⁹

Eğer dönerse Kafe Dübeyb¹⁰

Ve uzun yürüyüşler...

⁶ ŞARİ-UL HAMRA: Beyrut'un en önemli caddesi.

⁷ RAMLET-ÜL-BEYZA: Beyrut'ta bir semt.

⁸ MENKUŞET-ÜZ ZA'TER: Beyrut'ta bir semt.

⁹ KURNİŞ: Beyrut'un dehiz sahilindeki caddesi.

¹⁰ KAFE DÜBEYB: Beyrut'ta meşhur bir kafe.

IV

Farz edelim ki...

Farz edelim ki...

Güzel Beyrut

Uyandı ikinci ölümünden

Kim verecek bize?

Çocukluğumuzun anahtarlarını...

arapça bir kaside için gizli günlükler

I

İşittiğimizde şairi
Bir şiir gecesinde
Okurken şiirlerini
Ona deriz ki
Aferin, ey büyük sanatçımız
Beline kırmızı bir şal bağla...
Ve dans et bize,
Yazdıklarının sonunda
Ey meşhur şairimiz
Dans et bize... Dans et bize...
Biz fark gözetmeyen bir toplumuz
Kalça vuruşlarıyla...
Kafiyenin vuruşları arasında...

II

Gördüğümüz zaman şairi
Değişimin gülünü müjdeleyerek
Açarken damarlarını makamında
Deriz ki ona:
Bize yeni bir nakarat dinletmeni istiyoruz
Bizi benliğimizin uyanışından kurtaracak...
Sanki şairin görevi
Aklı uyuşturmak
Ve düşünmeyi iptal etmekmiş gibi...

III

Gördüğümüz zaman şairi
Böğründen kanlar fışkırıyor
Muhabbet kuşları gibi
Gecenin başlangıcından
Gün doğuşuna kadar
Deriz ki ona: olmadı
Deriz ki ona: olmadı
Mutlaka gitarının üzerinde ölmelisin
Mutlaka ölmelisin ey Mihyar¹¹
Tarihte büyük bir kaside yoktur ki
Ateşlere yanmamış olsun...

¹¹ MİHYAR ED-DEYLEMİ: Emevi devrinde yaşamış büyük bir şair.

IV

Gördüğümüz zaman şairi
Makamında nefes nefese konuşurken
Bir salonda
Hırıltılar, alkışlar ve ısıklarla dopdolu
Deriz ki ona:
Tekrar et... tekrar et...
Ey ipekten hançerenin sahibi
Tekrar et...
Tekrar et...
Ritme doymadık
Dehşetli ölümünün
Merasimine katılamadık
Ey gecenin bülbülü...
Ey büyük şairimiz...

V

Kadehleri büyük şairin şerefine kaldırıyoruz
Son damlaya kadar viski içiyoruz.
Ve bitirdiği zaman şiirini,
Kovuyoruz onu...
Ve kuvvetli kasideyi
Yatağa atıyoruz...

petrolistan edebiyatına gireceklere altın öğütleri

Eğer kader Petrolistan Medyasının cübbesi altında oturarak yazmanı murat etmişse ey genç yazar
İşte sana nasihatlerim:

1. “Ümmilik” öğrenmek için bir okula gir.
2. Parmaksız yaz... Problemsiz ol.
3. “Devlet-i Aliye” nin çizmelerini parlat.
4. Sözlükten “özgürlük” kelimesini sil.
5. Arka sokaklarda fakirlikten ve devrimden asla bahsetme.
6. İşkence mekanizmasını eleştirme.
Burnunu ulusal sorunlara sokma.
7. Anlaşılmaz ol... Tüm yazdıklarında.
Daima takiiye şiarın olsun.
8. Günlük sütununu modaya, çiçeklere
Ve cinselliğe ayır.
9. Kudüs’ün peygamberlerini de, toprağını da asla hatırlama.
O unutulmuş bir hikâyedir.
10. Harabeye dönmüş Beyrut’a mersiyeler düzme.
Öldürmek orada sıradan bir iştir.
11. Yöneticilere sataşma!
Fuhuşa, kumara ya da ticarete daldılar diye...
Bu onların şahsi meselesidir.
12. Ve asla bir hakime deme ki;
Sarayınırı kubbeleri halkın cesetlerinden yapılmıştır.

I

Üzerimizden yirmi yıl¹² geçti
Tam yirmi yıl
Ne parıldayan bir yıldız
Ne bereketli bir toprak
Ne bir buğday yeşerir bu birikintide
Ne yağmur dolu bir bulut
Arap halkları konuşmayı unuttu mu yoksa?
Hafızasız bir halk olduk...

II

Niçin bu cumhuriyetler...
Okyanusla, körfez arasında
Sokaklar korkmuş kediler gibi
Dolanır durur
Nerede o Arap halkları ki
Azgınların etini çiğnerdi,
Ve fırtınalar yarattı...
Nasıl çıktık “büyük birlik” rüyasından
Küçük bir deliğe girmek için...
Adına “Parti” dedikleri...

¹² 1967 Arap-İsrail savaşının üzerinden bu şiirin yazıldığı tarihe kadar geçen süre kast edilmektedir.

Yirmi yıl geçti üzerimizden
Tam yirmi yıl
Biz elektrik direkleri gibi durmaktayız
Göge doğru aptalca bakışlar fırlatarak.
Yanımızdan trenler geçiyor
Altımızda depremler

Hiçbir şey ümit etmiyoruz...
Hiçbir şey öğrenmiyoruz...
Hiçbir şey hatırlamıyoruz...
İlkbaharın gelişiyle coşmuyor,
Kışın gidişinden etkilenmiyoruz
Ne Allah hoşnut bizimle olmaktan
Ne de Peygamber...

IV

Yirmi yıl geçti üzerimizden
Tam yirmi yıl...
Ne orada bir soru atan var ortaya
Ne burada Mesih
Ne de kargaşa
Ve biz buradayız
Kapalı odalardaki haşarat gibi çoğalıyoruz.
Nerede Arap halkları ki
Ateş kusardı?
Ve kasidemizin
Bombadan farkı yoktu...

Yirmi yıl geçti üzerimizden
Tam yirmi yıl
Ve biz mermerden tabutlardayız sanki
Hangi “Albay” gelirse biat eder
Hangi nizam gelirse çizmesini yalarız
Kaplan derisi giyeriz ama,
Biz güverciniz.
Ve uçarız her yöne
Devekuşu tüyü gibi...
Devekuşu tüyü gibi...

Yirmi yıl geçti üzerimizden
Tam yirmi yıl
Her yönden kuşatıyor bizi Rum
Fakat kan davası da yok
Kan davası güden de...
Düşüyor Irak hurması yaralı olarak
Ne bir ses bu karanlığın derinliklerinde yankılanan
Ne de bir şey doğuyor bu topraklardan
Tekrarlanan fikirler ve kafiyele
Ve İlmi Kelâmın bilmecelerinden başka

Beyrut'un sakinleri farelerini yiyor
Ve orada hüznün yok
Ne de hüznlenen birisi
Sermayedarlar milyonları üzerine çöreklenmiş
Ve asil Arap atlarının sahipleri
Şimdilerde cariyelerine biniyor...
Siyaset ehli ne okuyor... ne de yazıyor
Entelektüeller ise
Kafelerde sinek avlıyor
Ve kahvelerinin dalgalarında denize dalıyor
Yok yanımızda bir kaside
Cinnet mesleğini diriltmek isteyen...

V

Üzerimizden yirmi yıl geçti
Tam yirmi yıl
Kabilecilik günlerine yeniden dönüyor
Vatan sınırlarını kaldırıyoruz
Kabile şeyhinin resmini sallıyor
Ve her gün bir başka puta tapıyoruz.

Üzerimizden yirmi yıl geçti
Tam yirmi yıl
Unuttuk yasemin kokusunu
Ve yağmur sesini.
Serçeler korkuyor bizden...
Bıkkınlık bile bıktı bizden
Zamanla taşa dönüşmemiz yüzünden

Gazetelerimiz...
Her sabah aynı haberle dolar
Caddelerimiz...
Her akşam halimizi kusar
Bütün haberlerimizden
Kalbi ferahlatacak tek bir haber yok
Milislerin Filistin'e girişi haberinden başka...

Yirmi yıl geçti...

Elli

Doksan

Milyon yıl

Hâlâ kılıcımı karanlığın böğrüne sokuyorum.

Hâlâ bütün davulları yakıyorum

Bütün madrabazları

Ve bütün çadırları...

Şahadet ederim ki

Okudum selamı bütün ehlime

Fakat icabet etmediler

Yoksa ben okur muydum şiirimi

Bu kemik yığınının?

*bir arap diktatörünün otobiyoğrafisi*¹³

I

85

Ey insanlar:

Size sultan oldum

Kırın putlarınızı, sapkınlık günlerinizden kalma

Ve bana ibadet edin...

Ben öyle her zaman tecelli etmem

Sabır kaldırımına oturup bekleyin

Beni görünceye kadar.

¹³ Nizar Kabbani, 1985 yılında Basra'da her yıl düzenlenen "MERBİD ŞİİR FESTİVALİ" nin davetlileri arasındaydı. Nizar, festivalde bu şiiri okudu ve festivalin bitmesini beklemeden hemen Irak'tan ayrıldı. Şiirindeki diktatörün Saddam Hüseyin olduğu anlaşılınca festival iptal edildi. Ve Irak'ta Nizar Kabbani'nin bütün kitap ve kasetlerinin satışı ve bulundurulması yasaklandı. Ta ki Körfez savaşı sonrası Nizar'ın Irak'a tekrar gelip "Daima Amerika'nın karşısında olduğunu, bu yüzden Amerika'nın karşısında olanlarında yanında olacağını" açıklayıncaya kadar....-çev. notu-

Bırakın çocuklarınız ekmeksiz kalsın
Kadınlarınızı kocasız bırakın
Ve bana tabi olun...
Nimetinden dolayı şükredin Allah'a
Tarihi yazayım diye gönderdi beni
Ki tarih bensiz yazılmaz.
Güzellikte Yusufum ben
Tanrı benim altın sarısı saçlarım gibi saç yaratmadı.
Ve benim nebevi alnım gibi bir alın...
Hele gözlerim...
Zeytin ve badem ağaçlarından bir orman
Dua edin daima...
Allah gözlerimi korusun diye

Ey insanlar:
Ben Leyla'nın Mecnun'uyum
Gönderin karılarınızı benden hamile kalsınlar
Gönderin kocalarınızı bana şükretsınler...
Şereftir tohumlarımı taşımanız
Şereftir bademlerimi, incirlerimi toplamanız
Şereftir bana benzemeniz
Binlerce yıldan beri
İlk kez gerçekleşen bir olayım ben...

II

Ey insanlar:

Ben öncesizim ve ben en adil olanım

En güzeli de benim

Bütün hükmedenlerin arasında

Ben gece karanlığında ayın ondördü

Yaseminlerin beyazlığıym.

Benim ilk darağacını icad eden,

Ve gönderilenlerin en hayırlısı...

Saltanattan uzaklaşmayı her düşündüğümde

Engelliyordu beni vicdanım...

Bu güzel insanlara kim hükmedecekti sonra?

Kim şifa verecekti benden sonra?

Topala...

Alacalıya...

Amaya...

Kim ölülerin kemiklerini diriltecekti?

Kim paltosundan çıkartacaktı

Ay ışığını?

Kim insanlara yağmur gönderecekti?

Kim onlara doksan değnek vuracaktı?
Kim onları ağaçlarda sallandıracaktı?
Kim onları zorlayacaktı?
Bir hayvan gibi yaşamaya...
Ve bir hayvan gibi ölmeye...
Onları terk etmeyi her düşündüğümde
Göz yaşlarım boşandı yağmur gibi
Ve tevekkül ederek Allah'a
Karar verdim binmeye bu halka...
Şu andan... Kıyamet gününe kadar...

Ey insanlar:

Size sahibim ben

Atlarıma ve kölelerime sahip olduğum gibi...

Üzerinizde yürüyorum

Sarayımın halıları üstünde yürür gibi...

Ayaktayken secde edin bana

Otururken de secde edin bana

Siz bana dedemden miras kalmadınız mı?

Dikkat edin bir kitap okurken

Ben de sizi okuyorum

Dikkat edin bir mektup yazarken

Ben de sizi kaydediyorum

Dikkat edin gizlice Feyruz¹⁴ dinlerken

Ben niyetlerinizi de biliyorum

Dikkat edin önümde şiir söylerken

“Şeytan-ı racim” dir o...

Mezara girmekten de çekinin iznim olmadan

Yanımızda en büyük günahdır o...

Susun hepiniz, konuştuğum zaman

Kur'an-ı Kerim dir sözlerim...

¹⁴ FEYRUZ: Şarkılarının büyük çoğunluğu Filistin'e dönüş özlemiyle dolu olan Lübnan asıllı ünlü bayan şarkıcı. Tüm Arap Ulus Devletlerinin liderleri Filistin'e ihanet ettikleri için Feyruz dinlemek Arap dünyasında ulusal otoriteye karşı bir eylem olarak algılanır. -çev. notu-

IV

Ey insanlar:

Ben mehdinizim, bekleyin beni!

Damarlarınızda dolaşan benim kanımdır.

Beni için.

Durdurun bütün şiirleri

Çocukların vatan sevgisi için söylediği...

Vatan benim artık...

Tekim ben

Ve kalıcı olan... Bütün varlık içinde

Meyvelerin hafızasında gizlenmişim ben

Ney sesinde ve şarkıların ritminde

Meydanların üzerine dikiñ resimlerimi
Sloganlar bulut gibi kuşatsın beni
Kadınların en genciyle nişanlayın beni
Ben ihtiyarlıyor değilim...
Bedenim asla ihtiyarlamaz...
Zindanlarım da yaşlanmaz
Ülkemdeki işkence cihazları ise
Asla yaşlanmaz

Ey insanlar:

Ben Haccac'ım¹⁵

'Başımdaki örtüyü kaldırırsam';

Tanırsınız beni

Cengiz Hanım ben

Size geldim

Mızraklarımla...

Köpeklerimle...

Ve zindanlarımla...

Feryat etmeyin – ey insanlar – zulmümden dolayı

Beni öldürmemeniz için öldürürüm ben

Beni asmamanız için asarım ben

Ve sizi bu toplu mezara dolduruyorsam

Sizin beni gömmemeniz içindir...

¹⁵ HACCAC: Haccac bin Yusuf es-Sakafi. Emeviler zamanında Kufe valisiydi

V

Ey insanlar:

Benden bahseden gazeteler alın bana

Caddelere dökülmüş fahişeler gibi

Satın alın bana yeşil dolarları

İlkbahar otları gibi parlak

Mürekkep ve matbaalar da satın alın bana

Her şey satın alınır çağımızda

Hatta iradeler bile...

Fikir ürünlerini satın alın bana

Ve önüme koyun

Benim için bir şair pişirin

Yemek tabaklarımın arasına koyun onu da...

Ben ümmiyim...

Şairlerin dedikleri hep bir ukdeydi içimde

Güzelliğimi terennüm eden şairler satın alın bana

Bütün kitap kapaklarına resmimi koyun

Dans ve tiyatro yıldızları bile

Asla benden güzel değildir...

Satın alın bana tüm satın alınamazları
 Dünyada yahut gökyüzünde
 Satın alın bana
 Baldan ormanlar
 Kilolarca kadınlar
 Ben her istediğimi alırım dolarlarla
 Beşşar bin Bürd'ün¹⁶ divanını
 Mütenebbîn¹⁷ dudaklarını...
 Lebid'in¹⁸ neşidlerini...

Devlet hazinesinde ne varsa
 Babamdan miras kalmadı mı bana
 Alın öyleyse altınımdan
 Bütün kitapların başında yazın
 Ki benim zamanım
 Kuşkusuz Harun er-Reşit'in¹⁹ zamanıdır.

¹⁶ BEŞŞAR B. BÜRD: Abbasi devrinde H. Reşid'in kadim şairlerinden.

¹⁷ MÜTENEBBÎ: Abbasi devrinde Hemedaniyye devletinde yaşadı. Mısır meliki Kafur tarafından Vasi'ta (Irak'ta) öldürüldü.

¹⁸ LEBID: Muallaka şairlerinden

¹⁹ HARUN ER-REŞİT: Abbasi sultanlarının en meşhuru. Buluta şöyle derdi: "Yağmurunu her nereye indirirsen indir. Nasıl olsa ürünü bana gelecek."

VI

Ey ülkemin ahalisi:
Ey Arap halkları topluluğu
Tertemiz bir ruhum ben...
Sizi cahiliyenin tozlarından yıkamak için gelmiş.
Sesimi kaydedin kasetlere
Sesim Endülüs'teki bir fıskiye gibi huzur vericidir.

94

Resimlerimi yapın Drakula gibi gülümseyen
Masumiyet timsali bir yüz ifadesiyle
Resimleyin beni...
Vakarımla, celalimle, askeri asamla
Resimleyin beni
Bir elma gibi halkın boynunu koparıırken
Resimleyin beni
Bir dağ keçisi yahut ceylan avlarken

Resimleyin beni
Şiiri dişlerimle parçalarken
Ve alfabenin kanını emerken
Resimleyin beni
Omuzlarımda sizi ebediyete taşıırken
Ey ülkemin ahalisi
Ey Arap halkları...

VII

Ey insanlar
Rüyalarınızdan ben sorumluyum,
Eğer görüyorsanız
Yediğiniz bir lokma ekmeği de bilirim
Arkamdan okuduğunuz şiirleri de...
Sarayımdaki emniyet teşkilatı
Güvercinlerin haberlerini ulaştırır bana
Başakların haberlerini de
Hamilelerin karnında ne olduğunu da
Ulaştırırlar bana

VIII

Ey insanlar:

Sizi hapsedenim ben

Sizde hapsolan da benim

Hoş görün beni

Sarayımın içinde sürgünüm ben

Ne güneş görürüm... Ne bir yıldız...

Ne de bir çöl çiçeği

Çocukluğumda tahta oturduğumdan beri

Sirk palyaçoları etrafımda dönüp duruyorlar

Biri ney çalıyor, diğeri davul

Biri çizmemi siliyor, öteki terliğimi

Bir çocukken tahta kurulduğumdan beri...

Saray görevlilerinden birisi asla HAYIR demedi bana

Vezirlerimin ağzından HAYIR kelimesi çıkmaz asla

Elçilerim bana HAYIR dememişlerdir

Kadınlarımdan biri aşk yatağında HAYIR dememiştir

Kendimi ilâh olarak görmemi öğretiler bana

Ve halkı da balkondan kum tanecikleri gibi

Hoş görün beni... yeni bir Hulagu'ya dönüştüysem

Bir gün bile öldürmek için öldürmedim

Sizi ancak... kendimi avutmak için öldürüyorum

kelimeler..

Istihbarat Görevlilerinin Dışleri Arasında

I

Ve nihayet... Teşrif ettiler
Kalbim daima haber veriyordu
Mutlaka gelecekler...
Kelimeyi tutuklamak için... Yahut beni tutuklamak için
O yüzden... beni şaşırtmadılar
Cenevre'deki evimin kapılarını kırdılar
İsviçre'nin karını kirlettiler
Ve otlaklarını... ve güvercin sürülerini
Sevginin vatanına
Ve barışın kutsal kitabına meydan okudular

Şiirimi torbalara doldurdular
Hiç görmüş müydünüz
Yasemin kokusunu çalan bir devleti
Ne gülünç bir başarı
Kalemimi ve defterimi çaldılar
Fakat beynimdeki ateşi çalamadılar
Ben halkın hafızasında yaşıyorum
Endişeye gerek yok
Hiç beni çalabilirler mi?

Sonunda... yatak odama da girdiler
 Mahremiyetimi ihlâl ettiler
 Yorganlarımı fırlattılar
 Ayakkabılarımı kokladılar
 İlaçlarımı açtılar
 Mürekkep hokkasını döktüler
 Sayfaların beyazında tepindiler
 Saçma bir başarı gerçekten... bütün başarıları gibi
 Hangi Arap asır bu
 Kelimelerin katline fetva veren asır mı?
 Hangi güçlü asır bu
 Serçelerin sesinden korkan asır mı?
 Ve kargaların sesinden
 Hangi asır bu isimlendirilemeyen
 Bu bizi kelimelerin surları ardına hapseden asır
 Hangi asır bu mazide kalmış
 Karma karışık
 Bedevi
 Kabileci
 Saltanatçı
 Kanlı
 Bu asır mı ateşini gönderen
 Sonra yazarların cesetlerini
 Mürekkep şişelerinin dibine atan

Ve sonunda... bildirdiler bana
Hep buradaydılar
Bildirmeseler de olurdu
Ben doğuştan aşınayım zaten
Asker postallarının sesine
Haçerlerinin isimlerini, hacmini ve özelliklerini
Biliyorum doğduğum günden beri
Sanal bir ordu hazırladılar
Şairin yalnızlığını yok etmek için
Kuşların kanatlarına harp ilan etmek için geldiler
Bırakarak arkalarında haçlı ordusunu
Dünyanın öbür ucundan geldiler
Birkaç defteri çalmak için
Ah... ne kadar da cahiller
Beni öldürdüklerinde
Şiiri öldürdüklerini zannettikleri zaman
Büyükliğümün farkında değildim
O gece bana saldırılınca kadar
Artık eminim ki ben
Devleti korkutan bir şairim

IV

100

Ve sonunda... teşrif ettiler
Bask ülkesinden değiller
İrlanda ordusundan da...
Şikago mafyasından da değiller
Bu düşmanlarımın kim olduğunu biliyorum ben
Ve bu av köpeklerini niye gönderdiklerini
Beni parçalamak için
Bizde av köpekleri ne zamandır
Şair eti yemekle avunur oldular
Çok iyi bilirler ki bizde şiir
Büyüklerin sanatıdır
Çok iyi bilirler ki ayakkabılarımın
Tozunu kimseye sildirtmem
Ve çok iyi bilirler ki
Dostluğumu
Allah'tan başkasına sunmadım.

V

Ve sonunda... teşrif ettiler
Hayat çizgimi değiştirmeye kalkıştılar
Ve gururumu kırmak istediler.
Aslımı, aşiretimi ve köklerimi araştırdılar
Yastıklarımın pamuklarını etrafa saçtılar
Yatağımda uyudular.
Bütün mektupları okudular
Bütün alış veriş belgelerimi de...

Çarşafların altına gizlediğim petrol kuyusunu arıyorlardı.
İşçi sıralarının yanında dikilirken
Bulmaya çalıştılar beni.
Yabancı bir casus muydum?
Hüzün alınma bu çizgileri kazıdıktan sonra.
Yabancı bir casus muydum?
Ruhumu ve gözlerimi;
Milyonlara sunduktan sonra...

VI

102

Beni tutmaya çalıştılar
Beni,
Siyaset pazarında elbiselerini rehin bırakan adamı...
Beni zaptetmeye çalıştılar
Ben ki nafakamı yazdığım şiirlerden çıkarıyorum.
Peşinden gittiğim bir lider yakıştırmaya çalıştılar
Sultanın divanında kırıtırken çekilmiş
Bir resim bulmaya uğraştılar
Yahut bir zenginin ya da emirin düğününde
Şarap dökerken...
Halbuki ben onların davulcusu olmadım asla
Şiirimi de bozmadım... Şuurumu da...
Şiirim daima bütün büyüklerden büyük olmuştur.
Altınım ve gümüşüm yok ama
Bütün sermayem kalbim...
Ve vicdanım...

Cenevre, 15.10.1987

tavukların devrimi

Biz Kayserin tavuklarıyız
Korku buğdayını yer
Tuzlu sulardan içeriz
Her gün...
Polis sabah namazından önce gelir bize
Bizi sorgular
Tehdit eder
Ve asar bizi
Kılıçla mızrağın arasına...

Biz Kayserin tavuklarıyız...
Yaz boyunca besler bizi
Noel bayramında da boğazlar...

siyasi bir gasp olayı için tam bir dosya

I

104

Hoşgörün bizi...

Birazcık sövdüysek size... Rahatladık

Hoşgörün bizi eğer bağırdıysak

Tarih kitapları bize bir şey ifade etmiyor.

Ali ve yezit'in haberleri...

Yordu bizi...

Hâlâ Arapça sözler söyleyen birilerini arıyoruz

Bulduğumuzsa tahtadan devletler...

Ve odun gibi bir dil...

Ve anlamını yitirmiş kelimeler

Hoşgörün bizi...

Eğer "sıla-i rahmi" kopardıysak.

Bizi birbirimize bağlayan

Hoşgörün bizi eğer yaptıysak...

Hoşgörün bizi
“Ey efendiler – eğer delirdiysek
Omuzlarımızda binlerce Deccal
Doğduğumuzdan beri kanımızı mubah gören
Binlerce polis yazdıklarımızın üstünde
Ateş ediyorlar bize,
Fakat düşmedik...
Ayaklarımızı kırmaya çalıştılar,
Sürünmemizi bile önlemek için...
Fakat ayakta durduk
Ellerimizi kırdılar,
Kalem tutamayalım diye,
Fakat yine de yazdık...
İkna etmeye çalıştılar
Küfürdür diye şiir sözü...
Biz de kafir olduk...

Hoşgörün bizi
 Bir kez babalarımızı öldürdüysen
 Ebi Zeyd El-Hilali'nin²⁰ rivayetlerinden şüphelendiysen
 Zir²¹ ve Antere'nin²² şahsiyetinden de...
 Hoşgörün bizi eğer şüphelendiysen...
 Üzerine titrediğimiz
 Nesir ve şiir lafızlarından...
 Kılıç ve kargı sözlerinden
 "idi" ve "idik" rivayetlerinden...
 Hoşgörün bizi eğer kaçtıysan...
 Beni Sakr²³ ve Evs'den...²⁴
 Ve Menaf'dan²⁵ ve Kuleyb'den...²⁶
 Hoşgörün bizi eğer kaçtıysan

Bir kez kahvelerini içmedik ki
 Boğulur gibi olmayalım...
 Bir kez yardımlarını dilemedik ki
 Zillate düşmeyelim...
 İbni Haldun'un tarihi de yalan
 Bizi mazur görün
 Unuttuysan okuduklarımızı...

²⁰ EBI ZEYD EL HİLALÎ: İslâm öncesi Arap edebiyatının cesaretiyle meşhur hikaye kahramanı.

²¹ ZÎR SALÎM: Cahiliye devrinde yaşamış hikaye kahramanı. Bütün şiirleri kardeş Küleyb'e mersiye dir.

²² ANTERE B. ŞEDDAT: Cahiliye devri muallaka şairlerinin en meşhurlarından ve silahşör.

^{23,24,25,26} BERİ SAKR, EVS, MENAF, KÜLEYB: En meşhur Arap aşiretleri

IV

Hoşgörün bizi
İzinsiz sarayınıza girdiysek
Taht odanıza ve aynalı salonlarınıza...
Her köşe başında burnumuza ceset kokusu geldi
Ve gördük sultanların buzdolabında
Nasıl taze kalır cariyelerin eti...
Hoşgörün bizi
Mülkünüze tecavüz ettiysek
Kadınlarınızdan epeysini serbest bıraktıysak
Hoşgörün bizi
Zira utandık
Kendimizden iğrendik
Cildimizden iğrendik
Topunuzu boğazladık
Ve intihar ettik

SENİNLE EVLENDİM

Hoşgörün bizi...

Bir kez olsun sarhoşluğunuzu kesintiye uğrattıysak

Ve bir gün viskinizden çaldıysak

Ve yaralarımızı açtıysak...

Hoşgörün bizi

Videonuzu biraz kullandıysak

Size ölümümüzü göstermek için...

Biz sadece Mütenebbi denilen adamı arıyoruz

Eskiden Arabın şairiydi

Öğrendik ki emniyet güçlerinin elinde can vermiş

Başında bir kurşun yarası bulduk

Bir kurşun da ağzında

Kalbinde de bir kurşun vardı

İkinci kurşun da bizim kalbimizdeydi...

Hoşgörün bizi
Birgün devletinizin bekaretine tecavüz ettiyse
Vahşice gasbettiysen...
Ve rahatladıysan...
Ellerinden bir kurt gibi dişlediyse
Ana babasına lanetler ettiyse
Ve halka emrettiyse
Göğüslerinden taze et yemesini...

Hoşgörün bizi
Protokolü biraz çiğnediyse...
Ve aç çocuklar gibi davrandıysan
Devletin kanından günlerce içip
Uyuduysan...

VII

110

Hoşgörün bizi...

Şehrin meydanlarını dolduran

Bütün heykellere pislediysek...

Ve bütün resimlerin üzerine

Polisin zorla astığı

Şehrin bütün dükkânlarının üstüne

Ve şehrin çocuklarının taşa tuttuğu

Bütün sloganların üzerine...

Hoşgörün bizi

Geminin güvertesindeki koyunlar gibi toplandıysak...

Seneler boyunca bütün okyanuslarda zayi olduysak...

Arap tacirleri arasında bir tüccar bulamadık

Bizi besleyecek veya satın alacak

Arap güzelleri arasında bir kadın da bulamadık

Bize aşık olacak

Yahut fidyemizi verip azat edecek...

Arap devrimcileri arasında bir devrimci de bulamadık.

Bıçağını önce bize saplamayacak

VIII

111

Hoşgörün bizi...
Hoşgörün bizi...
Eğer her şeyi reddettiysək
Her şeyi kırdıysak
Ve her şeyi söküp attıysak
İsimlerimizi size fırlattıysak...
Sahralar reddetti bizi
Limanlar reddetti bizi
Sabah akşam kuşları karşılayan hava alanları da
Reddetti bizi...
Şiddetin güneşi her yerde... Kavurdu bizi...
Hoşgörün bizi*
Eğer tükürdüysək
İsimlendirilemeyen bu çağın üzerine
Hoşgörün bizi eğer küfrettiysək...

SENİNLE EVLENDİM EY ÖZGÜRLÜK

Seninle Evlendim Ey Özgürlük! Nizar Kabbani

Ben ulusal acı günlerinden geliyorum
Çirkinlikler zamanından
Bozgun diyarından
Korkmuş bir kuş gibi yazıyorum
Sürüp giden patlamalar arasında...
Yalnız olduğumuzu mu sanıyorsunuz?
Bu boğazlanmış vatan, hanımefendi
Perdenin arkasında duruyor.



Kolay mı sanıyorsun?
Bir kadının göğsüne yaslanmak...
Odam dopdoluyken
Kurbanların cesetleriyle,
Ve yoksulların gözleriyle.



Konuyu değiştiriniz, hanımefendi
Değiştiriniz beni ilgilendirmeyen bu sözü
Düştü tarih... insan ve akıl...
Sen hâlâ zannediyorsun ki
Güneş güzel bir elbiseden doğacak
Veya yeni bir ayakkabıdan...



Sus ey Şehrazat.
Sus ey Şehrazat.
Sen bir vadidesin...
Hüzünlerim başka bir vadide
Biri aşk macerası peşinde
Diğeri vatanını arıyor küller altında...
Sen... ey kadınım,
Çok şey kaybetmedin,
Ben bir tarih kaybettim
Bir halk...
Ve bir ülke...

